

ДЕГЕНЕРАЦІЯ ТА ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ З МІЖНАРОДНОГО РОБІТНИЧОГО РУХУ У ФРАНЦІЇ.

Над усіма клопатами фінансів, внутрішньої та закордонної політики, панує у Франції одна журба, про яку часто пишуть письменники, затривожені майбутністю своєї культури. Це журба про слабкий зріст населення, часто менший, як статистика смертності, і незвичайно малий у порівнянні до чисельного розвитку Німеччини. На цю тему промовляє у Французькому парламенті що року старший між послами проф. Пінар. Тому два роки він заявив: "Тяжкий є для нас матеріальний дефіцит, але ще тяжчий і страшніший дефіцит французьких душ. Франція наближається до смерті". Рік пізніше сказав він: "Яку користь приносить нам проєкти та програми наших фінансів, війська та колоній, коли смертність дітей не зменшується. Дегенерація — це збільшується Французький селянин, який є життєвою силою, що, відживляючи нові покоління, оцей селянин вмирає. Не тому, що може зменшитися його життя, сила; його убивають ті міста, які з дня на день поближуються. Простори добре родючої землі стають пустками. Підчас Французької революції було три рази більше селян, як мішан. В 1848 р. на одного мішанина припадало двоє селян, а сьогодні? Сьогодні є більше мішан, як селян. Один мільйон п'ятсот тисяч гектарів землі лежить необробленою, брак робітника хлібороба. Де подівся стасур, робітник винограду? Він став ремісником, комерсантом, робітником на фабриках, або чистить канали по містах. Вино збирає робітник-чужинець.

двоє, воно числить сьогодні понад 5 мільйонів. Швайцарці та Бельгійці осіли в Гасконі, Провансе заселили Італію, в Ляндоку є багато Еспанців, а біля французьких копалень появилися нові польські та мадярські села. Статистика вичислила, що коли мандрування піде тим самим ходом як дотепер, то в 1950 р. у Франції буде 30 мільйонів чужинців. Проблема чужої інвазії — це дуже тяжка і складна.

"Всі міжнародні злодійські та фальшування грошей для своєї махінації мають найкращу землю — Париж. Моргували, крадіж, злодійства роблять найбільше чужинці. Статистика плішки виказує, що з 50 підозрілих є 3-4 Французів, а решта чужинці. Французький робітник не радо дивиться, що число робітників чужинців збільшується; вони стискають заробіток і перешкоджають страйкам. Інші знову бояться, що чужинці посягнуть на звану французьку особливість. Ті в питанні про змішання чужинців з Французями треба добре надуматися, який шлях вибрати. Дотеперішні події навчили нас уже багато. Ми бачили тих польських селян, яких спровадили на земельні роботи; вони їх скоро покинули, перенеслися до міста і стали робітниками фабрик. З Італійцями ми мали більше успіху. В південній Франції оселилося біля 50 тисяч Італійців і на протязі трьох років має ще переселитися біля 150 тисяч до тих департаментів, що найбільше вимерли. А й тут не обходиться без неприємностей, на які слід би звернути увагу. Італія Муссоліні добре вважає на те, щоб ця маса не затривала свою національну власність і тому вони мають вже своїх учителів та священиків.

КОРЕЯ ПІД ЧОБОТОМ ЯПОНСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ.

У Сеулі (Корея) та в інших містах недавно переведені нові масові арешти серед дієрив робітників, — націоналістів і освітників. Около 100 арештованих заковано в кайдани. Японська поліція позавязувала їм голови, щоб, коли вела арештованих, людність не могла пізнати їх.

Корейська преса повідомляє, що японська влада вирішила очевидно за всяку ціну приборкати національний рух в Кореї.

ГОЛОДІВКА ВІЗНІВ В РУМУНІЇ.

В жилавській тюрмі, в Румунії, 112 в'язнів проголосили голодівку на знак протесту проти негідного трактування їх в тюрмі.

АРЕШТ РОБІТНИЧІХ ДІЯЧІВ В ЯПОНІЇ.

Японська поліція в Токіо отримала приміщення об'єднаних лівих профспілок і арештувала 15 провідників.

БОЯТЬСЯ ПОРТРЕТУ ТОЛСТОГО.

На конгресі міжнародного вчителів у Відні прийшла поліція і винесла з зали портрет Льва Толстого та плякат з написом "Релігія — отрута народу".

Звістку про те, що радянські делегати отримали нарешті дозвіл на в'їзд, конгрес зустріли бурливими оплесками.

КРОВАВА РОЗПРАВА.

Болгарський військовий суд в Оршаві засудив 6-ох селян, оскаржених за повстання, на смерть через повстання.

БОРІТЬБА СЛОВАЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

Серед словацьких залізничників (в Чехословаччині) почався великий рух за підвищення заробітної платні. Всюди по великих залізничних центрах відбуваються великі демонстрації. Уряд знову уступити зі своєї неприємної позиції і заявляє, що готовий розпочати переговори.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ПОЛЬЩА — ПОЛІЦІЙНА ДЕРЖАВА.

Перед війною Австрія на великій території мала 10,000 поліцейних, а Польща має 1,300 поліцейних офіцерів і 50,000 поліцейних, утримання яких коштує 100 мільйонів злотих.

Головне завдання поліції — це охорона перед злодійствами і рабками, які в Польщі на денний порядок та збіжжя за настроями населення, головно робітництва і національних меншостей. За час від червня 1925 року до червня 1926 р. арештовано як політично підозрілих 6,757 осіб, відбулося 497 розправ, на яких було об'явлено 2,431 осіб, а засуджено їх на 3,648 літ тюрми; між ними великий відсоток Українців.

СТАН ПРЕСИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Преса Західної України, головно-політична, виглядає дуже мізерно. Радикальний "Громадський Голос" виходить всего в 1,500 примірниках, органи УНД-а "Рада" — 2,200 прим., "Діло" — 5,000 прим. Ще гірше стоять інші видавництва.

До такого стану преси причиняється та обставина, що українська політична преса зазнає нечуванних репресій зі сторони польської прокуратури. Преса майже кожне число конфісковується ("Рада" на 64 чисел була 62 рази конфіскована, так само й "Діло"), а редактори потягати до судової відповідальності.

Не диво, що населення, доведені до розпачу таким урядом, відомовляється від нього.

Крім того поліція дошукують населенню всякими адміністративними карами, а вони є так численні і великі, що за них поліція урядом собі дома і приміщення.

Не диво, що населення, доведені до розпачу таким урядом, відомовляється від нього.

кають шляхів, які запобігти цьому і як вийти без шкоди для себе, але, як видно вже з промови — Пінара, — це дуже тяжка проблема.

Поволі і Франція починають розуміти політику національної колонізації та її небезпеку для них.

послуху і бунтується. За протязі одного місяця було 233 случаи опору і бунту, а 6,148 інших проступків проти влади.

Натомість поширюються і розвиваються видавничі клерикальні: "Місіонар" виходить в 8,500 прим., "Наш Приятель", журнал для молоді, в 6,500 прим. і інші. Звичайно органи ці не підпадають конфіскації.

НОВЕ ШКОЛО.

В Австрії виважене нове школо, що гніється. Це школо цілком прозоре, не горить і як що його кинуть, то воно підскакує, як гума.

ВІСТІ З БУКОВИНИ.

РЕЖИМ ТЕМРЯВИ.

Згідно румунської статистики в 1923 р. припадало на одного вчителя в Буковині 450 душ, а в Румунії 600 душ. На одного учня припадало 7 душ населення, в Румунії 10, на 100 громад в Румунії було тільки 61 громада, що мала школу, а в Буковині на 100 громад було 150 шкіл. Тоб-то; коли в Румунії на кожних 100 громад 39 не мали зовсім школи, то в Буковині 50 громад мали по 2 школи, а другі 50 — по одній народній школі кожна.

За яких 3-4 роки становище змінилося; що правда, громада в королівській Румунії, як не мала, так і не має шкіл, та за те й Буковина наближалася до неї.

БОРІТЬБА СВІТЛА З ТЕМРЯВОЮ.

З черновецької "Боротьби" довідаємося, що Черновецький шкільний інспектор Тогога висловився перед співробітником одного черновецького дневника, що міністерство освіти задумує звести дотеперішні національні гімназії. З цього приводу "Боротьба" пише: "Вправді черновецькі гімназії не заслугоують сьогодні на таку назву. Румунізація політика румунської буржуазії довела до того, що з 5-ох, згідно 4-ох черновецьких гімназій а то: української, німецької, жидівської і румунської, не осталось до тепер нічого крім самої назви і то неофіційної. За 7 років румунізації виклирено з цих гімназій, а голвно української, не лише рідну мову, як викладову, але навіть як предмет навчання і відібрано тим самим національним меншостям спромуги вчитися рідної мови і плекати свою національну культуру. В той спосіб заміряє правительство знищити духовний контакт між національними меншостями, що живуть під румунським ярмом та прискорити темпо цілковитого асиміляції винародовлення меншостей".

З ЗЕМЕЛЬНИХ БУКОВИНСЬКИХ ТУРБОТ.

Румунський поміщицький уряд, що добре-розуміє погрозу з боку селян, давно вже пробує втихомирити їх обіцянками експропріації (визначити) від поміщиків 82,000 гектарів та від церкви 144,000 гектарів землі, — а тимчасом обмежилося 63,000 гектарами та й то сумнівними.

В офіційному звіті, що його румунський уряд подав у 1925 році до Ліги Націй для інформування цілого світу про земельні порядки на терені всього королівства, говориться, що в Буковині уряд встиг обдурити селянство 13,000 селян. Але як йти віри урядові, що за декілька місяців до того, той же таки румунський уряд в 90 тисяч кандидатів на землю, хоч і дістало землі 30,000 осіб.

Де правда? В перших вимостях, чи останніх? А цими днями в черновецькій пресі появилася ще нові цифри про земельну-ж такі реформу на Буковині. Ці нові дані говорять, що ніби розподілено аж 63,000 гектарів, а дістали туо землю селяне різних національностей саме так: Румуні — 28,000, Українці — 17,000, Німці — 3,000 і решту Мадяри та Євреї — 930 гектарів. Це-ж нікчемна частка того земельного фонду, 573,000 гектарів з якого посідають церква, держава, поміщицтво, жандарми то-що. Поміщики Василько, Стурза, Фішер, Шеферри, графи Любомірські і інші не мають клопоту з тою реформою, зате селянам вдалася вона в знаки.

політика Поділья грозить новою всебічною війною і що пролетаріат Данії буде боротися проти війни.

ТУБЕРКУЛЬОЗА І СУХОТІ.

„Двадцять літ тому від туберкульозу померло мало не вдвоє стільки осіб, кількі ця слабкість забрала на протязі останнього року. Це зменшення смертності — і в наслідок неї охорона життя — має багато різних причин, та найважливіша з усіх — власне пізнання і лікування слабости. Колись було дві дилеми: чи роблено раніше, аж були вже всі симптоми і позначки туберкульозу, значить, аж слабкість зайшла вже дуже далеко, поки її відкрито. Іншими словами — туберкульоз бачили аж тоді, як вона перетворилася вже в справжні сухоті.

В звичайній мові туберкульоз і сухоті значить те саме, але з погляду медичної науки між ними є різниця. Сухотами називається аж остання стадія тяжкої слабости, на жаль, в багатьох випадках туберкульоза кінчиться останньою стадією — сухотами. І перше буває такти скритий, невідний, що ще й сьогодні пацієнт не раз не помічає туберкульозу, аж вона сама виявиться в сухоті.

Колі туберкульозу розпізнати й відповідно лікувати на самім початку слабости, то на сто випадків занедужання — дев'яносто пацієнтів вилікує зовсім. Якби шістьдесять відсотків подувало, коли дитячо зроблено в недалекий, ще не знівс розвиненій стадії хвороби. Взагалі надія на подужання залежить від того, як швидко хворобу відкрито, чим пізніше, тим надія менша. Певна річ, що справа стає безнадійна, коли слабкість стверджено аж тоді, як вона перестала бути первісною туберкульозною і всякі інші зараження перемішавшись з бактеріями туберкульозу викликали справжні сухоті.

Є люди, котрі кажуть, що „нехай я ліпше не знаю, що я слабкий“. Деякий час воно може і ліпше не знати, але потім буде сто раз гірше, і хорий сто раз пожадує, що „не хотів знати“. Туберкульозу можна майже все вилікувати, але коли вона розвинулася до справжніх „сухот“, тоді вже тяжко і звичайно й неможливо. Тому в когю ліпш найменше підозрювати тої слабости, повинен як найшвидше переконатися і упевнитися. Колі справді слабкий, то з'являється пізнавши свою слабкість, не лиш зарадить собі часу і грошей на лікування, а й може бути певний що подужає. Тай навіть коли хто не почуватися слабким, раз на рік не завадити піти до лікаря — але доброго й чесного лікаря — та справити, чи де не починається в нього яка скрита слабкість.

РІЖНІ ВІСТІ

ДЕЛЕГАЦІЯ АМЕРИКАНЦІВ У МОСКВІ.

Дня 4. серпня до Москви прибула делегація американських та політичних діячів з 19 осіб. Серед делегатів є м'ясофабрикант Демффорд, власник великих заводів і фабрик, Ремсей — власник великої видільварні з Клівленда, Честер Ровел — один з найвпливовіших американських журналістів, який статті одночасно вміщують біля 100 газет, Морісон — редактор журналу "Християнський вік". Каган — професор журналістики та інші. До складу делегації входить так само троє жінок: Гейбі — голова християнського союзу молодих дівчат, Крем — дружина одного з видатних будівничих

Злучених Держав, що бере активну участь в американським жіночим русі, та — Стіммен — Квакер, що була вже в СРСР в голодних роках.

Голова делегації, письменник Шервуд Еті, і професор Девін прибули до Москви раніше.

4. серпня делегація відвідала мавзолей Леніна, ввесьоанне товариство культурного зв'язку, Народний Комісаріат Закордонних Справ і Кремль.

ЛЕНСБОРНІ В ХАРКОВІ.

Відомий англійський робітничий діяч Джордж Ленсборн прибув 30. липня до Харкова. Між тим він заявив співробітників Ратау, що агресивна

І. Ю. КУЛИК. СУЧАСНА УКР. ЛІТЕРАТУРА Й УГРУПОВАННЯ В НІЙ.

(Продовження.)

НЕП І "ПЛУГ".

Нова економічна політика має дві боки: позитивний, корисний, — і негативний, небезпечний. Корисний бік її в тому, що вона дала змогу державі зосередити свої сили й засоби на головних галузях господарства, побільшила прибутки державні й тим зміцнила економічне становище і Радянського Союзу в цілості й України зокрема.

Небезпека-ж є в тому, що відроджена приватна власність, хоч і в дрібних галузях промисловості й торгу, намагається конкурувати з державним і кооперативним господарством, — в першу чергу приватні власники стараються захопити селянський ринок, підпорядкувати його своему впливові; отже, пролетаріат і його держава повинні провадити складну й важку боротьбу на економічному фронті, щоб не дати справді відвертисся й зміцнитися приватному капіталізму.

Але НЕП (будемо скорочено називати нову економічну політику) відбивається й на культурному будівництві, цьому третьому фронті, таким самим чином. З одного боку, побільшення фінансових засобів допомогло Радянському урядові зміцнити освітню працю, розповсюджувати культуру — українську по

формах, пролетарську змістом, — серед широких трудящих мас села й міста; другого боку, приватні власники намагаються відвертисся своєю, дрібнобуржуазною, а то й просто буржуазною культурою й отрувувати нею працюючі маси, щоб відтягнути їх від революційного будівництва. Відвертисся приватні видавництва, подекуди й приватні театри й кіно і т. п.

Отже, перед свідомими трудящими масами стало завдання: не допустити того буржуазного наступу на ідеологічному, — культурному фронті, вести з ним таку-ж запеклу боротьбу, як і на фронті економічному. Гаслом радянської влади стало:

— Всі сили на третій фронт, — фронт освіти й культури!

Але яким-же чином провадити ту боротьбу? Пролетарська держава має досить контрольних органів, які примусовими заходами можуть нищити буржуазну культуру. Але одного нищення не досить; необхідно заповнювати прогалини, що залишаються на різних ділянках культурного будівництва, бо історія не терпить порожнечі: відсутність диктатури пролетаріату в якій небув галузі життя неминує повинна викликати диктатуру в ній другої класи (в даному випадкові — народжуваної нової буржуазії).

Отже, треба було ще зміцнити й поширити будівництво радянської культури, зокрема — мистецтва, щоб культурні потреби трудящих мас було достатньо задоволено, щоб робітничою й селянською не треба було кувувати буржуазної книжки й ходити в приватні театри — щоб у нього завжди були поруч, під рукою, твори робітничих і селянських письменників, революційного театру, п'єси, фільми, картини, пісні.

А щоб робітничі і селянські митці могли як слід виконувати це своє завдання — постачати своїми творами трудячі маси — треба було внести в їх працю більше організованості, треба було зорганізувати самих розпорощених митців, у першу чергу — письменників.

Цей процес організації мистецьких сил почався, як тільки життя Радянської України увійшло в нормальні рамки. Перш за все він почався серед селянських письменників. Причини цього ясні: селянство було найбільш загроженою діяльною культурного фронту, і саме на цю діялку треба було звернути найкисрей піклування.

Звідки-ж взялись ті селянські письменники, що почали організуватися? Це-все була молодь, частково з сільської інтелігенції — вчителів, то-що, частково-ж просто від плуга, від рілля. Деякі з цих селянських синів приїхали в місто по роботу, інших-відрадили Комітети Незаможних Селян у місто вчитися по різних школах, по робітничих факультетах, утворених спеціально для робітничо-селянської молоді. Ця молодь, що походила з лав бідного, революційного селянства, ховала в собі чимало зародків творчості, мистецьких сил, які були розпорощені, не мали жадної теоретичної підготовки, навіть свідомо відчували, що село відстає від вимог життя, що час покинути старі, недосконалі засоби господарювання, що селу потрібні надбання вищої культури й техніки, машини, трактори, електрика.

Ці "молоді селюки" об'єдналися в Спілку Селянських Письменників "ПЛУГ" під проводом старого, досвідченого політичного й культур-

ного діяча, поета-байкаря Сергія Пилипенка, котрий і є тепер ідейним керівником "ПЛУГ". Крім нього, активними членами Спілки є поети й письменники А. Панів, О. Корж, П. Панч, І. Шевченко, О. Копиленко, І. Сенченко, Г. Коляда, С. Божко, І. Кириленко, П. Голота, В. Владіславів та інші.

Які-ж завдання ставить собі "ПЛУГ"? Ось що говорить про це самі "плужани" в своїй "Платформі ідеологічній і художній":

"Спілка — селянських — письменників "ПЛУГ"... ставить собі за мету... об'єднання розпорощених досі селянських письменників, що, ґрунтуючись на ідеї тісного союзу революційного селянства з пролетаріатом, ідуть разом з останнім до утворення нової соціалістичної культури й ширять ці думки серед селянських мас на Україні без ріжничі національностей.

"Революційно-селянські митці, йдучи в ногу з пролетарськими, братимуть матеріал для своєї творчості з сучасної дійсності і побуту часів революції, а також революційної культури й ширять ці думки серед селянських мас на Україні без ріжничі національностей.

"Революційно-селянські митці, йдучи в ногу з пролетарськими, братимуть матеріал для своєї творчості з сучасної дійсності і побуту часів революції, а також революційної культури й ширять ці думки серед селянських мас на Україні без ріжничі національностей.

(Далі буде.)

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинок газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помічі, лише від тебе. Тому прислай передплату і скільки зможеш на пресовий фонд.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ
найновішу книжку відомого робітничого письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немає її в самі, або вже знаєте, то поспішайте купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не трайть вона вартості навіть тоді, як ви перестанете її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і життя робітництва в Америці. Коли читаете, то не можете так доки відірватися від книжки, доки не перечитаете до кінця.

Письменик М. Ірчан сам пережив війну і нірою описує всі ті страшні події в старому краю. Читачу "Карпатської ніч" він рівночасно багато вчить і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Нарядуючи вона на найкращому папері, окардника з артистичним малюнком в двох кольорах.

Купіть, а ніколи не пожалуйте! Розповсюджене, єспрь що книжку.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішми послати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.